

Protokoll külső személyek bevonásával folytatott kísérletekre a KPI-ben a COVID-19 járványveszély fennállása idején

A protokoll célja, hogy csökkentse a kísérleti személy (k.sz.), a kísérletet vezető kolléga (k.v.) és általában a TTK-ban dolgozók számára a COVID-19 vírus által okozott fertőzésveszélyt a TTK KPI-ben külső személyek (vizsgálati személy vagy kísérő) bevonásával folytatott vizsgálatoknál (továbbiakban „vizsgálat”).

A protokoll életbe lépését követően, az abban leírt szabályok kötelezőek a TTK KPI-ban vizsgálatot végző személyek számára.

A protokollt a vizsgálatokat végző csoportok vezetőiből és a senior asszisztensekből álló ad-hoc bizottság készítette a KPI igazgatójának felkérésére. A protokollt a TTK főigazgatója hagyja jóvá. Jelen protokoll 2020. december 1-től visszavonásig érvényes.

1. Előzetes egyeztetés a résztvevőkkel

- a. A k.sz.-ekkel előzetes telefonos vagy e-mailes egyeztetés történik, amin kikérdezzük őket egészségi állapotukról, tájékoztatjuk őket a kísérletről és a korona vírus elleni védekezés miatt bevezetett szabályokról.
- b. Az egészségügyi kérdések megegyeznek a helyszíni nyilatkozat kérdéseivel (csecsemő kísérleteknél külön a csecsemőre és külön a kísérőre vonatkozóan is végig kell őket kérdezni):
  - i. Került-e szoros kapcsolatba koronavírus fertőzött személlyel (akit koronavírusal diagnosztizáltak, vagy arra utaló tünetei voltak)? Szoros kapcsolatnak minősül a legalább 10 percig tartó 2 méteren belüli távolság.
  - ii. Az elmúlt 2 hétben volt-e légúti (pl. köhögés, tüszögés, orrfolyás, torokfájás, légszomj, nehézlégzés) vagy emésztőrendszeri (pl. hasmenés) tünete, szaglóképességének/ízérzékelésének feltűnő romlása, esetleg magas láza vagy hőemelkedése?
  - iii. Ha bármelyik kérdésre pozitív választ ad, a vizsgálaton nem vehet részt.
  - iv. Járt-e külföldön az elmúlt 14 napban? Amennyiben igen, csak két negatív teszt után vehet részt a vizsgálaton.
- c. Kutyával folytatott kísérletek esetén, a kísérőre vonatkozó fenti kérdéseken kívül a következő további kérdéseket tesszük fel:
  - i. Amennyiben a kutya az azt megelőző 30 napban 24 órát meghaladó időt töltött máshol, mint a gazdája lakásán/kertjében (pl. panzióztatták, vagy valaki más vigyázott rá, amíg a gazda elutazott), az kizáró ok.

- ii. A kutya került-e kapcsolatba a koronavírus fertőzött, vagy fertőzés tüneteit mutató személyekkel, illetve került-e fizikai kapcsolatba idegen személyekkel úgy, hogy a gazda nem volt jelen (tehát nem látta, hogy kivel került kontaktusba).
  - iii. A gazda arról is nyilatkozik, hogy jelenleg a kutya legjobb tudomása szerint egészséges.
- d. Az óvintézkedésekkel kapcsolatban a következőkről tájékoztatjuk a résztvevőket:
- i. A vizsgálatra kérjük, hogy egyedül érkezzen, kísérőket nem engedünk be az épületbe (kivéve a csecsemő és kutya vizsgálatokat).
  - ii. A portánál várjuk, ahol egy nyilatkozatot kell aláírnia a fenti kérdéssornak megfelelően az egészségi állapotával kapcsolatban.
  - iii. A k.v.(k) is kitölti(k) az egészségügyi nyilatkozatot magára vonatkozóan, és átadja azt a k.sz.-nek. A k.v. amennyiben bármilyen COVID-gyanús tünetet észlelt magán az utolsó két hétben, csak akkor vezethet vizsgálatot, ha azóta meggyógyult, és negatív teszttel tudja igazolni, hogy nem fertőzött. A k.v.-k egészségi állapotát hetente gyorseszttel is ellenőrizzük, és amennyiben a teszt pozitív eredményt mutat, azonnal karanténba kerülnek, és csak negatív PCR teszt birtokában állhatnak ismét munkába.
  - iv. Az épületben a k.sz.-nek maszkot kell hordania, amitől csak meghatározott időszakokra és esetekben tekintünk el: csecsemők esetén, felnőtteknél a kísérleti kamrában, amikor a k.v. nincsen jelen, illetve a hajmosóban. Ehhez a k.v. sebészeti maszkot biztosít, vagy a k.sz. a sajátját is használhatja. Jelezzük azonban, hogy esetleg ilyenkor is megkérjük, hogy a sebészeti maszkot vegye fel, mert egyes maszkok kényelmetlenebbek lehetnek, nehezebb bennük levegőt venni, ami problémát okoz a kísérlet során, vagy túlságosan nyomják az elektródákat ezzel zavarva a felvételt.
  - v. Az épületben igyekszünk betartani a másfél méteres távolságot. Azokban a helyzetekben, amikor ez nem lehetséges (pl. elektródák felszerelése), minimálisra csökkentjük a beszélgetést.
  - vi. A kísérleti helyiségekben biztosítjuk a kézfertőtlenítés lehetőségét. Az épületben fokozott a felületek fertőtlenítése.
  - vii. Az épületben csak a k.v. kíséretével közlekedhet, ő kezeli a liftet, nyitja az ajtókat.
  - viii. A vírusvédelemmel kapcsolatos tájékoztatót (lásd I. sz. Melléklet) írásos formában elküldjük a k.sz.-nek az általa megadott e-mail címre. A tájékoztató részét képezi a k.sz. által aláírandó beleegyező nyilatkozatnak.

2. A k.sz. érkezése az épületbe

- a. A portán leadjuk a k.sz. nevét, aki csak a k.v. kíséretében léphet be a beléptető kapukon.
- b. A k.v a portánál várja.
- c. Kézfertőtlenítéssel kezdünk.
- d. Ezt követi a maszk átadása, felrakatása (babáknál nem szükséges).
- e. Az előző napi megbeszélésnek megfelelően kitöltött egészségügyi nyilatkozat aláíratása. Rákérdezünk, hogy a telefonos egyeztetés óta egyik kérdést tekintve sincs változás.
- f. Másfél méteres távolság tartása. Azokban az esetekben, amikor ez nem lehetséges (pl. lift), a beszélgetés minimalizálása (erről előre tájékoztassuk, hogy ez is egy óvintézkedés). Igény esetén a lépcsőházban is felmehet a k.sz., de ott is csak a k.v. kíséretében.
- g. Amennyiben a k.sz. autóval a TTK garázsában parkol, a garázsban elkülönített részre irányítjuk és ott íratjuk alá az egészségügyi nyilatkozatot.
- h. Az épületben csak a k.v. kíséretével közlekedhet, ő kezeli a liftet, nyitja az ajtókat, elkíséri a mellékhelyiséghez és megvárja előtte.

3. Labor

- a. A k.sz. aláírásával nyilatkozik arról, hogy a KPI által a vírusveszély csökkentésére hozott intézkedéseket megismerte, elfogadta, és betartja. Mindezek ismeretében a vizsgálatban önként vesz részt.
- b. A laborban csak a k.v.(k) és a k.sz. tartózkodhatnak, ott nem lehet senki másnak munkaasztala. Az aznapi kísérletvezetőkön kívül más nem mehet be a laborba (beleértve az előkészítő helyiséget), kivéve megfelelő védelem mellett a technikai segítséget nyújtó személy (lásd a 3.r pontot). A laborban nem kérünk takarítást – minden ehhez szükséges feladatot az aznapi kísérletvezető(k) végeznek el. A labor ajtaját mindig zárva tartjuk.
- c. A kamrából és az előkészítő helyiségből minden olyan tárgyat elviszünk, és máshol helyezünk el, ami nem szükséges a kísérlethez. Ezzel biztosítjuk, hogy minél kevesebb, és minél könnyebben tisztítható felület maradjon csak.
- d. Ahol lehetőség van rá, minél többet szellőztetünk.
- e. A k.sz.-k számára elkülönítjük az emeletünkön lévő mozgássérült WC-t, ezt csak ők használhatják (illetve ők csak ezt használhatják). A WC-ben fertőtlenítő kendőt is elhelyezünk, amivel használat előtt át tudja magának törölni a k.sz. a felületeket, amiket megfog.
- f. A k.v. az elektródok felszerelése során, illetve a kamrában kesztyűt használ (kamrán kívül nem szükséges) – fontos, hogy az archoz csak tiszta kesztyűvel érhet, ezért ezt a lépést a felszerelés elején végezze el. Általános elv, hogy az archoz (sajáthoz, máséhoz) ne nyúljunk.
- g. A k.sz. lehetőleg minél kevesebb időt töltsön az előkészítő részben, lehetőleg a kamrában tartózkodjon, a k.v. pedig, amennyire ez lehetséges, a kamrán kívülről kommunikáljon vele.

- h. Mind a k.v., mind a k.sz. végig maszkot hord, kivéve az 1.d.iv. pont alatt felsorolt eseteket. Sebészeti vagy saját maszk elégséges a k.sz. esetén. A k.v. ffp3-as vagy ffp2-es maszkot hord és opcionálisan műanyag arcvédőt vagy védőszemüveget.
- i. A k.v.-nek külön munkaruhája van (felsőruházat, cipő), a kísérlet előtt/után ezt az öltözőben cseréli át, a laborba lépve, illetve a kísérletek során ezt hordja.
- j. A kutyás vizsgálatokra vonatkozó speciális szabályok:
  - i. A kutyához a k.v. csak védőkesztyűben nyúlhat, és csak annyit és olyan módon érhet hozzá, amennyire és ahogyan azt a kísérleti protokoll megköveteli.
  - ii. A vizes edényt (vizet mindig biztosítani kell a kutyának vizsgálat előtt/után) kutyánként cserélni kell, és újra használat előtt az edényt fertőtleníteni.
  - iii. A kísérlet során amennyiben jutalomfalat alkalmazására kerül sor, az csak a k.v. által biztosított jutalomfalat lehet, a gazda nem hozhat magával élelmiszert (a kutya számára sem).
- k. Hajmosás:
  - i. A hajmosásról igyekszünk lebeszélni a személyeket.
  - ii. Amennyiben mégis ragaszkodik hozzá, a hajmosáshoz egyszer használatos papír törölközőt biztosítunk.
  - iii. A hajmosóban folyamatosan üzemel a légszűrő berendezés, ami ionizációval semlegesíti a vírusokat, illetve fertőtlenítő kendőt is elhelyezünk, amivel használat előtt át tudja magának törölni a k.sz. a felületeket, amiket megfog.
  - iv. A hajmosóból a k.sz. már nem mehet vissza a laborba, oda már úgy megy, hogy minden más lépést lezártak a k.v.-vel és nála van minden holmija.
- l. A kísérlet után a k.v. lekíséri a k.sz.-t, megbizonyosodik arról, hogy az elhagyja az épületet.
- m. A k.sz. távozása után történik a kamra és a labor fertőtlenítése.
  - i. Első lépésben a levegő fertőtlenítése történik meg a fertőtlenítő készüléknek megfelelő biztonsági szabályok betartásával.
  - ii. A levegő fertőtlenítése után a k.v. áttörli a főbb felületeket, amikkel a k.sz. érintkezésbe került, illetve fertőtleníti a vizsgálatához használt eszközöket (pl. elektródák, elektródasapka, stb.) és rendet rak. Két kísérlet között minimum másfél óra szünet van. Hallási kísérletek hangszóróval vagy egyszer használatos fül dugóval ellátott „inset headphone”-nal végezhető. Amennyiben a hallásvizsgálathoz szükséges eszközök nem fertőtleníthetők, akkor a hallás vizsgálat elmarad.

- iii. Azokban a laborokban, ahol nincs mosdó, az eszközök fertőtlenítéséhez a mellékhelyiségből hoznak vizet. Az elhasznált vizet a WC csészébe ürítik, és bő vízzel leöblítik.
- n. További általános elv a gyakori kézmosás és a kilincsek, gyakran használt felületek (pl. billentyűzet) gyakori fertőtlenítése. Kézfertőtlenítés történjen minden olyan esetben, amikor a k.sz. helyiségek között mozog (pl. kamrából kilép).
- o. A laborban keletkezett hulladékot veszélyes hulladékként kezeljük, a TTK protokollja szerint külön adjuk le.
- p. A Mordor és Gondor laborokban egyszerre nem lehet két különböző kísérletet folytatni.
- q. Amennyiben valamilyen ok miatt meg kell szakítani a kísérletet és el kell hagyni a labor helyiséget (pl. tűzriadó), akkor a vizsgálat csak úgy folytatódhat, ha a k.sz. fogadásán kívül minden a labor fertőtlenségére és a kísérletben résztvevőkre vonatkozó szabály betartása biztosítható. Ellenkező esetben a vizsgálatot félbe kell hagyni, és k.sz. távozik az épületből.
- r. Amennyiben technikai segítségre van szükség, a k.v. hívhat hozzáértő munkatársat, aki köpeny, maszk és lábszák használatával beléphet a laborba.
- s. Az eddigi dokumentáción felül, külön lapon (fertőtlenítési napló) vezetjük, hogy mikor milyen kísérlet volt a laborban, ki vezette, milyen takarítás/fertőtlenítés történt. A lapokat a laborajtó belsején függesztjük ki. Amikor egy lap betelt, azt a KPI igazgatóságán archiváljuk, és friss lapot helyezünk ki.
- t. A KPI igazgatója által kijelölt személy(ek) rendszeresen meggyőződnek arról, hogy a vizsgálatok a protokollnak megfelelően zajlanak, és szüksége esetén korrigálják az eljárásokat. Az ellenőrzéshez a k.sz.-hez hasonló feltételekkel a k.v. társaságában kísérleti időn kívül léphetnek be a laborba. Az ellenőrzést az azt végző kutató a fertőtlenítési naplóban aláírásával igazolja.

Budapest, 2020. december 1.

Jóváhagyom

Dr. Winkler István
igazgató, TTK KPI

Dr. Buday László
mb. főigazgató, TTK